

Fehérvárcsurgó Károlyi Kastély

Egy évszázad alatt az arisztokrácia élvonalába. A gróf Károlyi család és Magyarország a 18. században c. kiállítás multimédia tartalmának vázlata

A multimédia tartalom tervezett felépítése és szerkezete (a kiállítás tartalmi szerkezetének leképezése)

- I. „VAGYON ÉS FELELŐSSÉG”
 1. *A Károlyi család birtokai*
 - A) Birtokállomány a 18. században
 1. A birtokállomány összetétele
 2. Birtokok kimutatása, térképek
 - B) Károlyi Sándor birtokszerzései
 - C) Ecsedi uradalom megszerzésének körülményei, az ecsedi uradalom története, pereskedés.
 2. *Birtokkormányzat*
 - A) A nagybirtok
 1. Birtokkormányzat
 2. Birtokgazdálkodás
 3. Közigazgatás
 4. Jogszolgáltatás (úriszék)
 - B) Uradalom bevételei és kiadásai
 - C) Uradalmi apparátus
 1. Tisztviselők
 2. Hivatalok
 3. *Szociális - jótékonyági intézmények*
 4. *Betelepítések*
 - A) Németek („svábok”)
 - B) „Tótok” (szlovákok) Nyíregyháza betelepítése (Károlyi Ferenc)
- II. „CSALÁD ÉS ÉLETTÉR”
 1. *13-17. századi családtörténet*
 - A) Családtörténet
 - B) Felmenők
 1. Károlyi László és családja 17. század
 2. Felmenők a Károlyi család családfái és grófi diplomája alapján
 - C) Fontosabb családtagok
 1. Károlyi Zsuzsanna (1585, Kolozsvár–1622. május 13.)
 2. Károlyi Mihály báró, főispán (1585–1626)
 3. Károlyi Ádám főispán (-1661)
 4. Károlyi László báró (-1689)
 2. *Mérföldkövek*
 - A) Fontos események
 1. Párvalasztás - esküvő
 2. Gyermekszületés
 3. Temetések
 - B) Halotti címerek
 - C) Kaplonyi Kripta
 3. *Életmód*

- A) Lakóhely
- B) Mindennapi élet
 - 1. Bálok, multatságok
 - 2. Betegség: Károlyi László (Laci) betegsége
 - 3. Közlekedés a 18. században
 - 4. Viselet
 - 5. Udvertartás
- C) Katélyok, paloták
 - 1. Nagykároly
 - 2. Erdőd
 - 3. Bátorkeszi
 - 4. Olcsva
 - 5. Füzér
 - 6. Pesti és bécsi paloták
- 4. *Neveltetés, tanulmányok*
- 5. *Ósgaléria*
 - A) A reprezentáció eszköze
 - B) Festmények
 - 1. Családtagok
 - 2. Károlyiak birtokában lévő nem családtagokat ábrázoló festmények
 - C) Családfák
 - 1. 1698
 - 2. 1712

III. „MAGYARORSZÁG SZOLGÁLATÁBAN”

- 1. *Katonai szolgálat*
 - A) Katonai pályafutás
 - B) Károlyi Sándor a szabadságharcban
 - C) Károlyi huszárezred
- 2. *A szatmári béke*
- 3. *Országgyűlés*
 - A) Károlyiak az országgyűlésen
 - B) országgyűlés működése a 18. században
 - C) systematica commissio
- 4. *Országos tisztségek*
- 5. *Károlyiak és Szatmár megye*
 - A) Vármegye
 - 1. Szatmár vármegye
 - 2. A főispán
 - 3. vármegyei ítélőszék (sedria) bemutatása
 - B) Károlyiak Klientúrája
 - C) Szamos szabályozása, ecsedi láp lecsapolása
- 6. *Vallás*
 - 1. A piarista rend nagykárolyi letelepedése
 - 2. A nagykárolyi Mindenszentek Plébániatemplom, Piaristák első temploma
 - 3. A nagykárolyi Kalazanci Szent József Piarista Templom építéstörténete
- 7. *Pestis*
- 8. *Mecénási tevékenység*
 - A) nagykárolyi nyomda
 - B) színház

Multimédia tartalom általában

Minden fejezet(rész) rövid szöveges résszel kezdődik, mely az adott fejezet rövid téma-meghatározása.

A fejezetek (részek) 3 síkból állnak, melyek a téma alap, közép, ill. mélyebb szintű feltárását szolgálják. Ezek között lehet váltogatni, színkódolt hátterek különböztetik meg az egyes síkokat.

A fejezet(rész)ek rövid meghatározásokból állnak, melyeket iratok szemléltetnek.

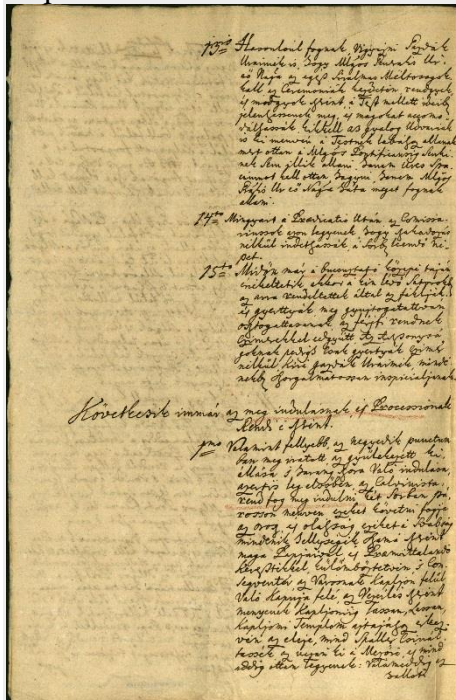
Az A szintek szövegeinek nagy része hangzó formában is rendelkezésre bocsáthatók, a B és C szint esetében csak némelyek, de bevezetők mindenképpen.

A szint elemei a kiállítóterben fizikális formában is megjelennek.

példa (a végleges szöveg még változhat):

Károlyi Ferencet viszonylag fiatalon, 1758. augusztus 14-én, Nagykárolyban váratlanul érte a halál. Temetésére majdnem egy év múlva 1759. július 17-én került sor. A gyászszertartási ceremónia tervezetének több változata is létezik. Az egyiket Püspöky István, Károlyi Ferenc bizalmasa és katonatársa készítette

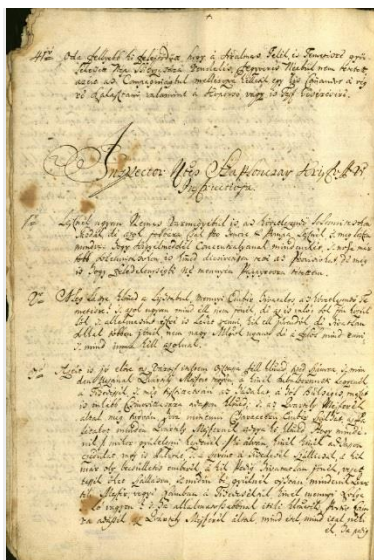
Kép:

P 1502 - 4.b - fol. 69v (a teljes irat a háttértárban elérhető, rákattintva megnézhető: fol. 68–73.)

A végleges tervezet Szaplonyz Kristóf inspektor munkája. Címe: „Az Halotti Solennitás ugy Következő Indulás és Processiobéli Rend tartásról való Dispositio”

Kép:

P 1502 4.b.- fol. 110v (a teljes irat a háttértárban elérhető, rákattintva megnézhető: fol. 107–112.)

Ez a második tervezet sem tükrözi azonban teljesen a megvalósult szertartást, ugyanis fennmaradt a gyászmenet ábrázolása is, melynek címe: „Méltóságos Groff és cavaleriae generalis Karoli Ferenc ő excellentiajanak halotti pompájának le rajzolasa. mellybe a felső Figura mutatja mitsoda rendel mentenek a Varoson benn, az alsóbb mutat miképen mentenek a Varoson kívül.” A műkedvelő szerző, akinek személyét nem ismerjük, válogat az általa lényegesnek tartott események között, de pl. a városon kívüli gyászmenet ábrázolásánál több adatot nyújt, mint a szöveges tervezet.

Kép:

15x193 cm

P 1502 - 4.b tétel

A halottas menetben majdnem 2000 meghívott vendég és mintegy 800 „színesbe öltöztetett” paripa is végigvonult. Udvarhelyi Ferencnek, a Károlyi levéltár későbbi levéltárosának kimutatásában a főurak és az egyházi személyek név szerint is fel vannak sorolva

Kép:

The image shows a page from a historical document, likely a ledger or account book. It features handwritten text in a cursive script, possibly Hungarian or Latin. The top section contains a title and a list of entries, each followed by a numerical value. Below this are two tables with columns for names and numerical values. The tables are organized into sections, with some entries under specific headings. The overall appearance is that of an old, well-used record book.

P 1502 - 4.b – fol. 116. (fol. 115–120.)

Fontos szereplő volt a püspök és a katolikus papság, valamint az udvari fekete sereg. Barkóczy Ferenc egri püspökön kívül jelen voltak az egyházmegye főesperesei, az egri és nagyváradai prépost, valamint a Jászói és Leleszi Konventek prépostjai is. A főnemesek közül a Haller, Teleki, Kornis, Barkóczy, Perényi családok tagjai jelentek meg. A „fekete sereg” pontos névsora szintén kiderül az iratokból

Kép:

P 1502 - 4.b - fol. 85.

A rajzon ábrázolták a halottat megszemélyesítő gyászos lovast, továbbá megjelenik a fekete takaróval fedett gyászparipa is. Egy több száz gyertyával felszerelt, 6 lóval vontatott szekéren feltűnik egy korábban csak a templomokban használt kellék a „castrum doloris” is. Hatlovas szekér vitte Károlyi Ferenc üres rézkoporsóját is. A halottat díszes fakoporsóban egyházi és világi személyek vitték a vállukon. A rézkoporsót 650 német forintért rendelték meg 1758. november 6-án Eller Péter pozsonyi mestertől, 4 hónapos határidőre.

Kép

P 1502 - 4.b - fol. 8.

Háttértár

A háttértár mindenhol belinkelhető tartalmakból áll, melyek a kiállítás témájához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódóan annak háttéranyagát adják (legalább 300 digitalizált képi illusztráció).

Például:

- személyek (életrajzok, ábrázolások)
- események
- kastélyok
- térkép fontosabb helyekkel
- iratok teljes példányai (digitális)
- fogalmak magyarázatai
- stb.

Speciális esetek

1. A Károlyiak összes birtokát lehetőleg időszavokban bemutató térkép, akár évente, vagy birtokállomány növekedése szerint, a birtokba kerülés jogcímének jelölésével (adomány, zálog, inscriptio stb.).
2. Egy olya táblázat kialakítása, mely évente követi Károlyi Sándor adósságainak állását.
3. Táblázat, amely bemutatná, hogy Károlyi Antal birtokain milyen kiadások voltak, ill. miből származott a bevétel. Cél, hogy bemutassuk, milyen gazdag is volt egy gróf a 18. század 3. harmadában.
4. Károlyi Sándor felesége kettős ősfája.
Az ősfá segítségével mutatnánk be a felmenőket, ill. a rokon családokat. Címerek, családtörténet (pl. a címerre ráközelítve olvashatnánk a címer leírását, történetét stb., a névre közelítve pedig a személyről, ill. családjáról tudhatnánk meg többet.
A címereket kombinálnánk a grófi címerben rajzolt címerekkel.
5. Térkép ahol a család élettereinek helyeit mutatnánk be
6. Viselet: hogyan állt össze egy főúri öltözet a 18. sz. elején és a végén.
7. Ősgaléria